

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 2. října 2019 v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Lněničky a soudců JUDr. Petra Smrže a Mgr. Mileny Vránkové odvolání obžalovaného **Lubomíra N.**, narozeného xxx, proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 30. července 2019 č. j. 9 T 3/2019-537 a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b/, písm. d/, písm. f/ trestního řádu se napadený rozsudek **zrušuje**.

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu **se znovu rozhoduje tak**, že obžalovaný

Lubomír N.,

narozený xxx, okres xxx, dělník xxx, t. č. ve vazbě Vrchního soudu v Praze ve Vazební věznici Praha - Pankrác,

je vinen, že

dne 6. prosince 2018 v době kolem 9.45 hod. v obci Pojbuky, okres Tábor, v prostorách objektu dílen Zemědělského družstva Pojbuky po předchozí rozeprě fyzicky napadl poškozeného M. Š., nar. xxx, tak, že jej udeřil pěstí do obličeje nad levé oko, poté jej porazil na zem na záda, kolenem mu klekl do oblasti podbřišku, několikrát jej udeřil rukou do obličeje, poté ho celým tělem zalehl, přiložil a tlačil mu předloktí pravé ruky zepředu na krk, následně ho chytil levou rukou za vlasy, aby jej znehybnil, pravou ruku sundal z krku a volal mobilním telefonem na tísňovou linku 158, kde se dovolával zákroku vůči poškozenému, a takto držel poškozeného během telefonátu po dobu nejméně pěti minut, kdy se poškozený snažil volat o pomoc a bránit se přitom tak, že se snažil strkat prsty do očí obžalovaného a pokusit se tak z jeho sevření vymanit, přičemž obžalovaný poškozeného rovněž v přesně nezjištěný moment udeřil výsečí z dřevěné kulatiny o váze 4280 g a délce 35 cm a šířce 17,5 cm do hlavy, ač si byl vědom toho, že škrcením může způsobit smrt poškozeného, který po dobu, kdy byl při vědomí pociťoval trýznivé útrapy a intenzivní strach o svůj život, a takto poškozenému způsobil jednak lehká zranění, a to oděrky a

Shodu s prvopisem potvrzuje Klára Baxová

drobné krevní výronky na čele, zadní straně levého ramene, lokte, zápěstí a hřbetu levé ruky, krevní výron v podkoží a na svalu na palcové hraně levého předloktí, oděrky levého bérce na zádech vlevo uprostřed v bederní krajině, prokrvácení pravého svalu a krevní výron v břišním svalu, avšak především rovněž těžké zranění ve formě otoku mozku následkem déletrvajícího dušení poškozeného obžalovaným tlakem předloktím na jeho krk a zamezení dýchacích pohybů, v důsledku čehož poškozený následně přes poskytnutou odbornou lékařskou péči dne 9. prosince 2018 zemřel,

t e d y jiného úmyslně usmrtil a spáchal takový čin trýznivým způsobem,

čímž spáchal

zločin vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i/ trestního zákoníku

a odsuzuje se

podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **sedmnácti let**.

Podle § 56 odst. 2 písm. b/ trestního zákoníku se obžalovaný pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznice **se zvýšenou ostrahou**.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaný povinen nahradit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, škodu ve výši 121 475 Kč a poškozené H. Š., bytem xxx, škodu ve výši 23 255 Kč.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaný povinen nahradit nemajetkovou újmu v penězích poškozeným

- H. Š. bytem xxx, v částce 500 000 Kč,
- J. Š., bytem xxx, v částce 500 000 Kč,
- Kristýně T., bytem xxx, v částce 500 000 Kč,
- O. Š., bytem xxxx, v částce 350 000 Kč,
- J. Š., bytem xxx, v částce 200 000 Kč,
- H. H., bytem xxx, v částce 200 000 Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu se poškození H. Š., J. Š., K. T., O. Š., J. Š. a H. H. odkazují se zbytky svých nároků na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 30. července 2019 č. j. 9 T 3/2019-537 byl obžalovaný Lubomír N. uznán vinným jednáním spočívajícím v tom, že *dne 6. 12. 2018 v době kolem 09:35 hod. v obci Pojbuky, okr. Tábor, v prostorách objektu dílen Zemědělského družstva Pojbuky, po předchozí rozepři týkající se předchozího úmyslného sražení psa poškozeného vozidlem řízeným obžalovaným, fyzicky napadl poškozeného M. Š., nar. xxx, a to tak, že ho při jeho odchodu z místa, kde obžalovaný štípal dřevo na štípače připojené k traktoru, udeřil dřevěnou výsečí z dřevěné kulatiny o váze 4280 g, délce 35 cm a šířce 17,5 cm do pravé spánkové oblasti hlavy, v důsledku čehož poškozený ztratil vědomí a spadl na zem na záda, kde mu obžalovaný, poté, co poškozený začal opět nabývat vědomí, klekl kolenem do oblasti podbřišku, celým tělem ho zalehl, přiložil mu předloktí pravé ruky zepředu na krk a tlačil je proti zemi, při pokusech poškozeného o vymanění se ze sevření strkáním prstů do očí obžalovaného ho několikrát udeřil pěstí, následně ho chytil levou rukou za vlasy, aby ho znehybnil, a v okamžiku, kdy snahy poškozeného o uvolnění neměly úspěch a dušení při stlačení jeho krku a zamezení dýchacích pohybů na břiše poškozeného ležícím obžalovaným vedlo k jeho postupnému umdlévání, pravou rukou sundal z krku poškozeného a mobilním telefonem v 09:45:36 hodin zatelefonoval na tísňovou linku 158, kde se dovolával záukroku vůči poškozenému, kterého označil za „magora a feťáka“, vyžýval policisty, aby si pro něho „honem rychle přijeli nebo ho zabije“, a takto držel poškozeného přinejmenším během telefonátu trvajícího do 09:50:41 hodin, přičemž*

Shodu s prvopisem potvrzuje Klára Baxová

během něj se poškozený snažil volat o pomoc, sděloval, že nemůže dýchat, že už nevidí, vyjadřoval přesvědčení, že na místě zemře, žádal obžalovaného, aby ho pustil, což tento příkře odmítl, následně pak při dalším rozhovoru s operačním důstojníkem v 09:53:24 hodin, v němž už hlas poškozeného nebylo slyšet, obžalovaný sdělil, že poškozeného zpacifikoval,

a tímto způsobem poškozenému způsobil jednak lehká zranění, a to oděrky a drobné krevní výronky na čele, podkožní krevní výrony dolních víček obou očí, drobné oděrky na tváři, na kořeni nosu, na zadní straně levého ramene, lokti, zápěstí a hrbetu levé ruky, krevní výron v podkoží a na svaly na palcové hraně levého předloktí, oděrky levého bérce, na zádech vlevo uprostřed, v bederní krajině, krevní výrony v měkkých pokrývkách lebních v čelní krajině a v temenní krajině, krevní výron v krčním svalstvu vpředu pod středem chrupavky štítné mírně vpravo, prokrvácení pravého spánkového svalu a krevní výron v přímém břišním svaly uprostřed, a dále pak těžké zranění ve formě otoku mozku jako následku více než 10 minut trvajícího dušení poškozeného, v důsledku čehož poškozený přes poskytnutou laickou a následně i odbornou lékařskou péči dne 9. 12. 2018 zemřel.

2. Toto jednání bylo právně posouzeno jako zločin vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i/ tr. zákoníku, za který byl obžalovanému podle § 140 odst. 3 za použití § 54 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku uložen výjimečný trest odnětí svobody v trvání dvaadvaceti let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. b/ tr. zákoníku zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou.

3. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. mu byla uložena povinnost zaplatit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky majetkovou škodu ve výši 121 475 Kč a matce poškozeného M. Š., poškozené H. Š., majetkovou škodu ve výši 23 255 Kč.

4. Dále mu byla podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložena povinnost nahradit nemajetkovou újmu v penězích, a to poškozeným

- H. Š. (matce poškozeného) v částce 2 000 000 Kč,
- J. Š. (otci poškozeného) v částce 2 000 000 Kč,
- K. T. (přítelkyni poškozeného) v částce 2 000 000 Kč,
- O. Š. (bratru poškozeného) v částce 1 300 000 Kč,
- J. Š. (babičce poškozeného) v částce 700 000 Kč,
- H. H. (babičce poškozeného) v částce 700 000 Kč.

5. Poškození H. Š., J. Š., K. T., O. Š., J. Š. a H. H. pak byli podle § 229 odst. 2 tr. ř. odkázáni se zbytky svých nároků na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

6. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný Lubomír N. ihned po jeho vyhlášení v hlavním líčení do protokolu odvolání, které dodatečně písemně odůvodnil prostřednictvím svého obhájce JUDr. Ladislava Novotného, advokáta se sídlem AK třída 9. května, Tábor, a následně i prostřednictvím nově zvoleného obhájce Mgr. Petra Balabána, advokáta se sídlem AK Tábořská 411/34, Tábor.

7. Odvolání obžalovaného směřuje do výroku o vině, do výroku o trestu a do výroku o jeho povinnosti k náhradě nemajetkové újmy.

8. Obžalovaný vyslovuje výhrady k procesnímu postupu soudu prvního stupně, který mu podle jeho názoru upřel možnost uvádět vše na svoji obhajobu, pokud jej v závěru hlavního líčení dne 29. května 2019 upozornil na možnost přísnější právní kvalifikace, aniž by mu vysvětlil podstatné skutečnosti, na nichž může změna právní kvalifikace spočívat; v tomto ohledu považuje rozsudek za překvapivý a nepředvídatelný.

9. Výhrady má i k rozsahu dokazování, kdy byly podle jeho názoru provedeny pouze ty důkazy, které vyznívají v jeho neprospěch a líčí jej jako agresivního a bezohledného člověka. Ani v těchto provedených důkazech však podle něho nemají skutkové závěry soudu prvního stupně oporu. Trvá na tom, že to byl on, kdo byl ze strany poškozeného napaden a musel odvracet jeho útok. Kategoricky popírá, že by poškozeného udeřil do hlavy dřevěnou výsečí a trvá na tom, že jej

toliko opakovaně udeřil pěstí a na zemi se mu podařilo uchopit ho za dredy. O krk se mu předloktím opíral proto, aby jej znehybnil, neboť poškozený byl stále agresivní a snažil se jej zasáhnout prsty do očí, nemohl jej pustit a riskovat tak další fyzické útoky z jeho strany. Když vstal, poškozený ještě jevil známky života. S ohledem na to, že u fyzického konfliktu nebyl přítomen žádný očitý svědek, nejsou podle jeho názoru tato jeho tvrzení žádnými věrohodnými důkazy vyvrácena. Poukazuje i na to, že jediná rekonstrukce v celém řízení popisuje jím uváděnou verzi průběhu skutkového děje, ke které se však nalézací soud nikterak nevyjádřil. V souvislosti s tím podrobně rozebírá obsah jednotlivých svědeckých výpovědí a dalších důkazů, jakož i na ně navazující úvahy nalézacího soudu, jež označuje za důkazně nepodložené spekulace, učiněné v rozporu se zásadou „*in dubio pro reo*“ (v pochybnostech ve prospěch obžalovaného). Jednalo se o vypjatou situaci, na kterou neměl možnost se předem připravit, přičemž poškozeného rozhodně neměl v úmyslu usmrtit. Pokud ve své výpovědi uvedl, že se snažil poškozeného pacifikovat, neznamená to, že mu chtěl přivodit smrt; v souvislosti s tím odkazuje na vyjádření znalce z odvětví psychiatrie PhDr. Karla Netíka. Je toho názoru, že jeho jednání vykazuje nejvýše zákonné znaky skutkové podstaty zločinu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku, pokud lze na základě stávající důkazní situace vůbec činit nějaké právní závěry.

10. Na to, že tato právní kvalifikace byla obsažena i v obžalobě, poukazuje i v souvislosti se svými výhradami vůči uloženému trestu. Přestože používal i během řízení před soudem vůči poškozenému velmi tvrdé výrazy, je podle něho namístě hodnotit je velmi rezervovaně s přihlédnutím k tomu, jakým, způsobem je zvyklý se běžně vyjadřovat. Nesouhlasí ani se závěry o nepříznivé možnosti jeho nápravy; zde je podle něho nutno vzít v úvahu, jakým způsobem žil po dobu téměř padesáti let, kdy způsob jeho života je v rozporu s tím, jak jej hodnotí soud prvního stupně.

11. Výrok o přiznání nemajetkové újmy pozůstalým poškozeným pak považuje za nepřezkoumatelný, pokud soud prvního stupně pouze cituje příslušná ustanovení občanského zákoníku a odkazuje na některou judikaturu, kde konstatuje výši částek přiznaných zde poškozeným, avšak neuvádí, na základě jakých skutkových zjištění ve vztahu k tomu kterému z poškozených v jeho trestní věci rozhodl. Hloubku vztahu poškozeného a jeho přítelkyně, poškozené K. T., pak nalézací soud podle jeho názoru přeceňuje. Nesouhlasí ani s tím, že u jeho babiček se nalézací soud spokojil pouze s prohlášením jejich zmocněnce bez detailnějšího zkoumání jejich vzájemného vztahu; totéž podle jeho názoru platí i ohledně bratra poškozeného a jeho rodičů.

12. Proto navrhuje, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně, popř. aby znovu sám rozhodl ve smyslu jím uvedených odvolacích námitek.

13. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací z podnětu podaného odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž bylo odvolání podáno, jakož i zákonnost postupu řízení, jež jím předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Zabýval se i tím, zda napadený rozsudek a jemu předcházející řízení nevykazují vady, jež odvoláním vytýkány nejsou, avšak mohly by mít vliv na správnost výroků, proti nimž bylo odvolání podáno, a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

14. Jak odvolací soud zjistil, přípravné řízení i řízení před soudem prvního stupně proběhlo v plném souladu s odpovídajícími ustanoveními trestního řádu, přičemž všechna procesní práva obžalovaného, zejména jeho právo na obhajobu, byla dodržena.

15. Procesní námitky obžalovaného Vrchní soud v Praze neakceptoval.

16. Na možnost, že může být jeho jednání posouzeno podle přísnějšího ustanovení zákona, než podle kterého posuzovala skutek obžaloba, byl obžalovaný upozorněn v hlavním líčení dne

29. května 2019 (viz č. l. 488), tj. zcela v souladu s ustanovením § 225 odst. 2 tr. ř., podle něhož je třeba obžalovaného na tuto možnost upozornit ještě před vynesením rozsudku (pokud tak nebyl upozorněn již dříve podle §190 odst. 2 tr. ř., tj. v době od podání obžaloby do prvního hlavního líčení), a žádá-li o to, poskytnout mu znovu lhůtu k přípravě obhajoby a hlavní líčení k tomu účelu odročit. Dne 29. května 2019 bylo hlavní líčení odročeno za účelem vyžádání znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví neurologie a další hlavní líčení se konalo až dne 30. července 2019, kdy bylo dokazování skončeno, a po závěrečné poradě senátu byl vyhlášen napadený rozsudek. Lhůta na přípravu obhajoby ve smyslu shora citovaného zákonného ustanovení tedy byla obžalovanému poskytnuta.

17. Ani s námitkami obžalovaného směřujícími vůči rozsahu dokazování se odvolací soud neztotožnil. Soud prvního stupně si podle zjištění odvolacího soudu v souladu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. zajistil dostatečné důkazní podklady pro řádné objasnění skutkového stavu, tyto důkazy v hlavním líčení v náležité procesní formě provedl a poskytl obžalovanému dostatek prostoru k tomu, aby na ně mohl adekvátně reagovat.

18. Oproti tomu shledal Vrchní soud v Praze důvodnými některé výhrady obžalovaného vůči tomu, jak nalézací soud tyto provedené důkazy hodnotil.

19. Samotnému fyzickému konfliktu mezi obžalovaným a poškozeným nebyl přítomen žádný další očitý svědek, k jeho průběhu měl soud prvního stupně k dispozici pouze výpověď obžalovaného, jejíž obsah byl nucen konfrontovat s ostatními provedenými důkazy. Není pochyb o tom, že poškozený, který byl poté, kdy se dozvěděl, že obžalovaný se pokusil svým vozidlem srazit jeho dva psy, velmi rozčilený a chtěl si tuto záležitost s obžalovaným vyřídit. Vedle výpovědi obžalovaného o tom svědčí i skutečnost, že když dojel k obžalovanému, který v objektu dílen štípal dřevo, vyběhl z auta, aniž by zavřel dveře a vypnul motor. Za této situace se nejeví nikterak nevěrohodným tvrzení obžalovaného, že se jej poškozený pokusil bez varování fyzicky napadnout a on musel jeho útok odvracet; rozhodně nelze tuto verzi kategoricky odmítnout jako zcela vyloučenou s odkazem na výpovědi svědků z okolí poškozeného o jeho nekonfliktní povaze. Toto tvrzení obžalovaného nelze žádnými dostupnými důkazy spolehlivě vyvrátit a pokud soud prvního stupně za tohoto důkazního stavu dospěl k závěru, že tomu tak nebylo a naopak to byl obžalovaný, kdo byl útočníkem, který poškozeného „*při jeho odchodu z místa, kde obžalovaný štípal dřevo na štípače připojené k traktoru, udeřil dřevěnou výsečí z dřevěné kulatiny o váze 4280 g, délce 35 cm a šířce 17,5 cm do pravé spánkové oblasti hlavy*“, je nutno tento závěr o napadení poškozeného při jeho odchodu označit za důkazně nepodloženou spekulaci, učiněnou v příkrém rozporu se zásadou „*in dubio pro reo*“ (v pochybnostech ve prospěch obžalovaného). Místo nálezu dřevěné výseče a zapalovače poškozeného při ohledání místa činu uskutečněného až po prvních oživovacích pokusech a po následném příjezdu a zásahu záchranářů, tj. po pohybu většího počtu osob na tomto místě nemohou úvahy soudu prvního stupně uvedené na str. 8 až 10 napadeného rozsudku tento závěr věrohodně podpořit, přičemž formulace některých argumentů soudu prvního stupně zdůvodňující toto jeho přesvědčení o možném průběhu skutkového děje s odkazy na osobní charakteristiky obžalovaného a poškozeného nelze hodnotit jako zcela objektivní a nestranné. Chybějící usvědčující důkazy zde nalézací soud nahrazuje svými vlastními spekulacemi, obsahujícími pro obžalovaného vždy tu nejmeně příznivou variantu.

20. Pokud jde o další průběh konfliktu, lze – až na jednu níže uvedenou výjimku – se skutkovými závěry nalézacího soudu vyslovit souhlas. Přestože obžalovaný popírá, že by poškozeného udeřil dřevěnou výsečí do spánkové oblasti hlavy, je toto jeho tvrzení vyvráceno závěry znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství, které tento mechanismus poranění hlavy poškozeného považují za pravděpodobný, a dále tím, že na této dřevěné výseči byla zajištěna biologická stopa, spolehlivě individuálně identifikovaná jako krev poškozeného M. Š. (nikoli červená barva, jak tvrdí obžalovaný). To, že by si mohl toto poranění způsobit poškozený v důsledku pádu hlavou na předmětnou výseč ležící na zemi, vyvrací samotná

výpověď obžalovaného, podle níž spolu s poškozeným upadli na zem tak, že poškozený dopadl pod jeho váhou na záda; za této situace by se jeho poranění, pokud by dopadl hlavou na výseč, nacházelo na temenní části hlavy.

21. Závěry soudu prvního stupně o opakovaném dlouhodobém znemožnění dýchání poškozenému tlakem předloktí na jeho krk, a to i poté, kdy obžalovanému již žádný útok ze strany poškozeného nehrozil a kdy byl poškozený zcela zjevně v ohrožení života, tento strach o svůj život dával zjevně najevo a prosil, aby jej obžalovaný pustil, shledal Vrchní soud v Praze správnými a řádně důkazně podloženými, a to zejména záznamem hovoru obžalovaného s operačním důstojníkem policie.

22. Oproti tomu závěr nalézacího soudu o bezvědomí, do kterého měl poškozený po úderu dřevěnou výsečí upadnout, však již v provedených důkazech oporu nemá. Rozhodně jej nelze podložit pouhým vyjádřením znalce z odvětví neurologie, že úder tuto výsečí do spánku „mohl“ poškozenému bezvědomí přivodit. Závěr o této možnosti je de facto notorií, kterou není nutno dokládat znaleckým posudkem, avšak na jeho základě v žádném případě nelze – pokud stojí osamoceně bez dalších důkazů – s jistotou dovodit, že k bezvědomí skutečně došlo. Obžalovaný ve své výpovědi nic takového nepopisuje a žádný jiný důkaz o tom nesvědčí.

23. Správnou shledal odvolací soud i právní kvalifikaci jednání obžalovaného, pokud jej soud prvního stupně uznal vinným zločinem vraždy podle § 140 odst. 1, 3 písm. i/ tr. zákoníku. Neztotožnil se však se závěrem, že základní skutkovou podstatu tohoto zvlášť závažného zločinu obžalovaný naplnil z hlediska subjektivní stránky v úmyslu přímém. Pro takový závěr nejsou k dispozici dostatečné důkazní podklady, přičemž z telefonátu obžalovaného na policii, jímž si měl podle názoru nalézacího soudu „dělat alibi“ jeho záměr poškozeného usmrtit dovodit nelze. Chování obžalovaného jak během útoku, jak jej lze dovodit z obsahu telefonátu, tak i po něm, jak jej popsali svědci, svědčí spíše o tom, že se u něho ve vztahu k případné smrti poškozeného jednalo o tzv. nepravou lhostejnost: bylo mu zcela jedno, zda poškozený přežije či nikoliv. Obě tyto alternativy pro něho byly přijatelné.

24. K tomu je nutno dodat, že pokud by měl obžalovaný jednat v úmyslu přímém a telefonáty na policii by činil již v úmyslu vytvořit si pro tento jím zamýšlený následek alibi, bylo by jeho jednání již nutno právně kvalifikovat jako zločin vraždy podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku spáchaný s rozmyslem.

25. Naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty zločinu vraždy, uvedené v ustanovení § 140 odst. 3 písm. i/ tr. zákoníku, tj. že obžalovaný spáchal čin trýznivým způsobem, je spolehlivě doloženo rovněž obsahem záznamu telefonického hovoru obžalovaného s policií, v nichž je poškozeného zřetelně slyšet, jak chroptí, opakovaně prosí o pomoc a projevuje strach o svůj život. Tyto intenzivní útrapy pocíťoval po delší dobu, než ztratil vědomí a lze je bezpochyby označit jako trýznivé ve smyslu shora citovaného zákonného ustanovení.

26. Výjimečný trest odnětí svobody v trvání dvaadvaceti let, který byl obžalovanému uložen, však Vrchní soud v Praze neshledal zákonným.

27. Podle § 54 odst. 2 tr. zákoníku může soud uložit výjimečný trest odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let pouze tehdy, jestliže závažnost zvlášť závažného zločinu je velmi vysoká nebo možnost nápravy pachatele je obzvláště ztížena.

28. Ani jednu se shora uvedených zákonných podmínek odvolací soud v případě obžalovaného Lubomíra N. neshledal.

29. O samotnou skutečnost, že obžalovaný spáchal zvlášť závažný zločin trýznivým způsobem, nelze v žádném případě opřít závěr o velmi vysoké závažnosti tohoto zločinu, neboť tato skutečnost je již obsažena v samotné kvalifikované skutkové podstatě zločinu vraždy

podle ustanovení § 140 odst. 3 písm. i/ tr. zákoníku, jež podmiňuje použití jedné z nejpřísnějších trestních sazeb, který český trestní zákoník zná (trest odnětí svobody od patnácti do dvaceti let) a nelze jí tedy obžalovanému přičítat k tíži dvakrát. Mimo to v daném případě nelze říci, že by spáchaný skutek svým motivem, způsobem provedení či následkem jakýmkoliv způsobem vybočoval z obvyklého rámce tohoto druhu trestné činnosti, a pokud ano, pak tato vybočení hovoří spíše ve prospěch obžalovaného, který konflikt sám nevyvolal. Byl to poškozený, který jej vyhledal, přičemž při respektování zásady „*in dubio pro reo*“ nelze vyloučit ani závěr, že na počátku konfliktu byl obžalovaný nucen odvracet jeho fyzický útok.

30. Obžalovanému nepochybně objektivně přitěžuje jeho problematická osobnost. Podle řady svědeckých výpovědí jde o osobu všeobecně neoblíbenou, paranoidní, konfliktní, agresivní, neschopnou empatie a kritického náhledu na své jednání. Znalec z odvětví psychiatrie posoudil prognózu jeho resocializace jako nepříznivou. Přesto však o všechny tyto skutečnosti nelze spolehlivě opřít závěr, že se jedná o pachatele, jehož možnost nápravy je obzvláště ztížena tak, jak má na mysli ustanovení § 54 odst. 2 tr. zákoníku. Tomuto profilu v soudní praxi takřka výhradně odpovídají pachatelé, kteří již byli opakovaně soudně trestáni a u kterých se předchozí vykonané tresty jak výchovné, tak represivní povahy minuly svým účinkem a neodvrátily je od spáchání zvláště závažného zločinu, za nějž zákon umožňuje uložení výjimečného trestu.

31. Obžalovaný Lubomír N. však přes všechny své negativní vlastnosti a přes znalci zjištěnou smíšenou poruchu osobnosti takovým pachatelem není. Nelze pominout, že žil z trestněprávního hlediska zcela bezúhonným životem až do věku 47 let, kdy se dopustil své první trestné činnosti, za kterou mu byl uložen trest odnětí svobody, jehož výkon mu byl podmíněn odložen na zkušební dobu tří let. Od tohoto odsouzení, v jehož zkušební době se v roce 2015 osvědčil, se až do inkriminovaného dne 6. prosince 2018, kdy mu bylo cca 53 a půl roku, rovněž nedopustil žádné další trestné činnosti, přičemž ani k nyní projednávanému skutku nedošlo z jeho vlastní iniciativy.

32. Z těchto důvodů Vrchní soud v Praze u obžalovaného Lubomíra N. zákonné podmínky pro uložení výjimečného trestu neshledal a dospěl k závěru, že je u něho namísto uložení trestu odnětí svobody v rozpětí zákonné trestní sazby, uvedené v ustanovení § 140 odst. 3 tr. zákoníku, avšak s ohledem na absenci negativního náhledu na jeho trestnou činnost již v oblasti poloviny této sazby.

33. Důvodnými odvolací soud shledal i námitky obžalovaného, směřující do výroku o jeho povinnosti nahradit nemajetkovou újmu rodičům poškozeného, jeho přítelkyni, jeho bratrovi a oběma jeho babičkám.

34. O nároku těchto poškozených na peněžní satisfakci za nemajetkovou újmu spočívající ve ztrátě jim blízké osoby není pochyb. Je však nutno dát za pravdu obžalovanému, že výše přiznaných náhrad jednotlivým poškozeným je přemrštěná a vymyká se současné soudní praxi. Soud prvního stupně v napadeném rozsudku uvádí některá (jím vybraná) soudní rozhodnutí, jimiž byla poškozeným přiznána náhrada nemajetkové újmy v různé výši vesměs přesahující částku 1 000 000 Kč, aniž by však zaznamenal současný vývoj soudní praxe v tomto směru, kdy byly částky, přiznávané v této výši v prvních letech poté, kdy nabyly účinnosti nový občanský zákoník (1. ledna 2014) vyhodnoceny jako nepřiměřeně vysoké a nyní jsou v takovéto výši přiznávány jen ve případech zcela výjimečných.

35. Na základě všech shora uvedených skutečností Vrchní soud v Praze napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b/, písm. d/, písm. f/ tr. ř. zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obžalovaného uznal stejně jako soud prvního stupně vinným zločinem vraždy podle § 140 odst. 1, odst. 3 písm. i/ tr. zákoníku, když ze skutkové věty výroku o vině vypustil závěry nalézacího soudu o útoku obžalovaného na odcházejícího poškozeného a o bezvědomí poškozeného po úderu dřevěnou výsečí do hlavy.

36. Na základě shora uvedených úvah o trestu mu pak při respektování všech zásad pro ukládání trestních sankcí, uvedených v ustanoveních § 37 a 38 tr. zákoníku a všech hledisek rozhodných pro výměru trestu, uvedených v § 39 tr. zákoníku, uložil podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání sedmnácti let, tj. mírně pod polovinou zákonné trestní sazby.

37. Pro výkon tohoto trestu pak obžalovaného zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou, což je vzhledem k délce trestu a vzhledem k charakteru trestné činnosti, za kterou byl tento trest uložen, podle § 56 odst. 2 písm. d/ tr. zákoníku standardní zákonné zařazení, neboť nebyly zjištěny žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by u něho mohlo být účelu trestu lépe dosaženo v mírnějším vězeňském režimu.

38. Výrok o povinnosti obžalovaného nahradit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky majetkovou škodu ve výši 121 475 Kč a matce poškozeného M. Š., poškozené H. Š., majetkovou škodu ve výši 23 255 Kč, vyslovil odvolací soud v tomtéž znění jako soud prvního stupně, neboť jej shledal jak důkazně, tak i zákonně řádně podloženým.

39. Znovu pak rozhodl i o povinnosti obžalovaného nahradit pozůstalým poškozeným nemajetkovou újmu v penězích, přičemž výši této finanční satisfakce přiměřeně snížil v souladu se současnou soudní praxí a přiznal jí poškozené H. Š., matce poškozeného M. Š., v částce 500 000 Kč, jeho otci, poškozenému J. Š., v částce 500 000 Kč, jeho přítelkyni, poškozené K. T., v částce 500 000 Kč, jeho bratrovi, poškozenému O. Š., v částce 350 000 Kč a jeho babičkám, poškozeným J. Š. a H. H. v částce 200 000 Kč každé z nich.

40. Se zbytky jejich nároků na náhradu nemajetkové újmy pak Vrchní soud v Praze všechny tyto poškozené podle § 229 odst. 2 tr. ř. odkázal se na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku *není* další řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pro nesprávnost výroku toho rozhodnutí, které se ho bezprostředně dotýká, a to pouze prostřednictvím svého obhájce, jinak se takové podání za dovolání nepovažuje, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky.

Praha 2. října 2019

JUDr. Jiří Lněnička v. r.
předseda senátu

Vypracoval:
JUDr. Petr Smrž